

Autoriteit woningcorporaties
Inspectie Leefomgeving en Transport

Woningcorporaties en de WNT in 2018

Datum

November 2019

Colofon

Uitgegeven door

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Autoriteit woningcorporaties

Graadt van Roggenweg 500 Utrecht
Postbus 16191, 2500 BD Den Haag

www.ilent.nl/autoriteitwoningcorporaties

Inhoud

Samenvatting	7
1. Inleiding	8
1.1 Inleiding	8
1.2 Verantwoording	8
1.3 Leeswijzer	9
2. Overschrijdingen in 2018	10
2.1 Bezoldiging	10
2.2 Beëindigingsuitkering	10
3. Ontwikkeling vanaf 2015	12
3.1 Aantal topfunctionarissen	12
3.2 Leidinggevende topfunctionarissen	12
3.3 Toezichthoudende topfunctionarissen	13
Bijlage Aantal corporaties per bezoldigingsklasse en –maximum	15

Samenvatting

De bezoldiging van de ruim 2.300 toezichthoudende en leidinggevende topfunctionarissen bij woningcorporaties voldoet in 2018 aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Dit beeld ontstaat uit de WNT informatie in de jaarrekeningen die de corporaties digitaal aanleverden aan de Autoriteit woningcorporaties (Aw). Deze notitie bevat niet de bevindingen van de Aw als toezichthouder op de WNT. Voor het toezichtproces op de WNT in 2018 vinden nog onderzoeken plaats. De bevindingen uit het toezichtproces worden verwerkt in de WNT jaarrapportage die de minister van BZK jaarlijks in december aanbiedt aan de Tweede Kamer.

Er zijn wel 119 leidinggevende topfunctionarissen met een bezoldiging boven het individueel toepasselijk WNT maximum. Dat is toegestaan, omdat deze functionarissen gebruik maken van overgangsrecht (113) of een andere legitieme motivatie (6) hebben. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 waren er geen terugvorderingen op onverschuldigde betalingen over 2018.

In 2018 zijn corporaties gestart met de afbouw van het overgangsrecht voor vrijwel alle topfunctionarissen die dit betreft. De resterende topfunctionarissen met overgangsrecht moeten uiterlijk in 2020 starten met de afbouw. Het jaar waarin de verplichte afbouw begint, hangt af van het jaar waarin de norm is ingevoerd die hun bezoldiging raakt. De WNT is na invoering in 2013 namelijk verschillende malen aangescherpt. Afhankelijk van toepasselijke regelgeving duurt de afbouw 3 tot 5 jaar. In 2023 heeft niemand meer overgangsrecht.

Ook de overeengekomen beëindigingsuitkeringen, die 28 topfunctionarissen in 2018 (deels) kregen uitbetaald, voldoen alle aan de WNT. Bij 1 functionaris is het uit de gegevens niet duidelijk of het bedrag in 2018 is uitbetaald, echter het overeengekomen bedrag is lager dan individueel toepasselijk maximum. Bij 1 functionaris is nog niet duidelijk welk bedrag is overeengekomen en of deze is uitbetaald in 2018.

Het percentage leidinggevende topfunctionarissen met een overschrijding van de bezoldigingsnorm is in 2018 verder gedaald naar 30% (in 2015 nog 44%). De daling komt mede door de uitstroom van leidinggevende topfunctionarissen, vanwege onder meer pensionering en fusie. Bij de toezichthoudende topfunctionarissen zijn er al meerdere jaren geen overschrijdingen.

In 2018 bedraagt de gemiddelde bezoldiging voor een jaar fulltime functievervulling door een leidinggevende topfunctionaris € 143.538. Dat is 4,8% meer dan in 2017. De gemiddelde bezoldiging aan toezichthoudende topfunctionarissen steeg in 2018 eveneens en bedraagt €11.174. Dat is 8,4% hoger dan in 2017. De twee belangrijkste oorzaken voor de stijging in de gemiddelde bezoldiging zijn de reguliere stijging van de WNT maxima voor corporaties en de fusies die plaatsvonden tussen corporaties. Door de fusies stijgt namelijk het aandeel corporaties in bezoldigingsklassen met een hoger maximum. Er zijn in totaal 8 klassen. De klasse waarin een corporatie valt, hangt af van enerzijds het aantal verhuureenheden in bezit of beheer en anderzijds van het aantal inwoners in de grootste gemeente waar de corporatie tenminste 20% van haar verhuureenheden heeft.

1 Inleiding

1.1. Inleiding

Deze notitie geeft informatie over de bezoldiging en beëindigingsuitkeringen aan topfunctionarissen en niet topfunctionarissen bij woningcorporaties in 2018. De informatie is gebaseerd op gegevens die de corporaties digitaal aanleverden. De aangeleverde gegevens dienen overeen te komen met de WNT informatie in hun jaarrekening over 2018.

Deze notitie bevat niet de bevindingen van de Aw als toezichthouder op de WNT. Voor het toezichtproces op de WNT in 2018 vinden nog onderzoeken plaats. De bevindingen uit het toezichtproces worden verwerkt in de WNT jaarrapportage die de minister van BZK jaarlijks in december aanbiedt aan de Tweede Kamer. De WNT jaarrapportage geeft voor alle sectoren die te maken hebben de WNT een overzicht van geconstateerde overtredingen en handhavingsmaatregelen.

1.2. Verantwoording

Data

De informatie over 2018 in deze notitie is ontleend aan de jaarrekeningen die de corporaties digitaal aanleverden aan de Aw. In deze jaarrekeningen verantwoorden de corporaties zich over de WNT. Ook dit jaar blijken gegevens af en toe niet of inconsistent te zijn ingevuld. Indien er sprake is van ontbrekende en inconsistente gegevens, wordt dit in de tekst vermeld.

De gegevens over 2016 en 2017 zijn ontleend aan de WNT analyse 2016 en 2017 die de Aw eerder uitbracht. De data over 2015 komen uit de laatste WNT Jaarrapportage 2015 die het ministerie van BZK opstelde.

Functionarissen

De wet en regelgeving op het vlak van de WNT betreft topfunctionarissen.

Op basis van de WNT zijn in 2018 4 categorieën topfunctionarissen te onderscheiden:

- a) Leidinggevende topfunctionarissen
Hiertoe behoren de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking én de extern ingehuurde topfunctionarissen vanaf de 13e kalendermaand qua functievervulling. Sinds 2016 geldt voor beiden dezelfde bezoldigingsnorm.
- b) Toezichthoudende topfunctionarissen
Dit zijn de voorzitters en leden van de Raad van Commissarissen (RvC).
- c) Extern ingehuurde topfunctionarissen in de 1e tot en met 12e kalendermaand van functievervulling. Zij worden onderscheiden omdat voor hen sinds 2016 een aparte norm geldt.
- d) Topfunctionarissen die vallen onder de zogenoemde anticumulatiebepaling. Dit is de nieuwe bepaling uit de WNT die geldt vanaf verslagjaar 2018. In de jaarrekeningen van de corporaties zijn overigens geen topfunctionarissen vermeld die vallen onder de anticumulatiebepaling. De informatie over functionarissen die onder deze bepaling vallen ontbreekt, omdat de accountants hebben aangegeven de vereiste informatie niet te kunnen controleren.

Ontwikkeling gemiddelde bezoldiging in de tijd

Bij het beeld over de ontwikkelingen in de tijd is het belangrijk dat gegevens door de tijd heen vergelijkbaar zijn. In verband hiermee omvat de analyse in hoofdstuk 3 minder topfunctionarissen dan hoofdstuk 2. De topfunctionarissen in hoofdstuk 2 zijn alle topfunctionarissen die vallen onder de 4 genoemde categorieën topfunctionarissen. De topfunctionarissen in hoofdstuk 3 zijn begrensd door de volgende criteria:

- ze zijn het hele jaar actief in de functie, én
- ontvangen meer dan € 1.700 aan bezoldiging (in 2015 en 2016 € 1.500)¹,
- én, voor zover ze een leidinggevende topfunctie vervullen, is de omvang van hun functie groter dan 0,1 full time equivalent (fte).

Deze uitgangspunten zijn in het verleden geformuleerd door het ministerie van BZK, toen dit ministerie zelf nog de ontwikkeling in de tijd analyseerde rond de WNT. De criteria beogen te voorkomen dat uitkomsten al te gevoelig zijn voor extremen. Zoals topfunctionarissen die een zeer lage bezoldiging ontvangen (binnen grenzen van de fiscaal toegestane vrijwilligersvergoeding) of een topfunctie vervullen met een zeer kleine omvang.

De gemiddelde bezoldiging voor leidinggevende topfunctionarissen is het gemiddelde bij fulltime functievervulling. De berekening van dit gemiddelde verloopt stapsgewijs. Eerst is voor elke leidinggevende topfunctionaris die voldoet aan de hiervoor genoemde uitgangspunten, bepaald hoeveel bezoldiging deze functionaris ontvangt indien hij of zij fulltime werkt. Daarna is het gemiddelde berekend over alle leidinggevende topfunctionarissen in de analyse.

De gemiddelde bezoldiging voor toezichthoudende topfunctionarissen is direct berekend als het gemiddelde van de bezoldigingen die zijn ontvangen door topfunctionarissen die voldoen aan de eerder genoemde uitgangspunten. Er is dus geen omrekening geweest naar fulltime functievervulling. Een commissariaat is immers nooit een fulltime functie.

1.3. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 'Overschrijdingen in 2018' geeft een beeld voor alle functionarissen voor wie de corporaties informatie aanleverden over 2018. De mate waarin er sprake is van overschrijding van de normen voor bezoldiging en beëindigingsuitkering komt aan de orde, evenals de mate waarin er vorderingen lopen vanwege onverschuldigde betalingen. Motivaties worden eveneens toegelicht.

Hoofdstuk 3 'Ontwikkeling sinds 2015' geeft een beeld van de ontwikkeling in de gemiddelde bezoldiging en beëindigingsuitkering voor leidinggevende en toezichthoudende topfunctionarissen. Vanwege de vergelijkbaarheid in de tijd, is de analyse in dit hoofdstuk beperkt tot topfunctionarissen die voldoen aan de hiervoor beschreven criteria (zie paragraaf 1.2).

---

¹ In 2017 is de ondergrens verhoogd naar € 1.700 (was € 1.500). Reden hiertoe is dat deze grens gelijk is aan de maximale vrijwilligersvergoeding die belastingvrij mag worden ontvangen, en ook deze vergoeding in 2017 is verhoogd. Daarnaast geldt vanaf jaarrekening 2017 bovendien dat voor topfunctionarissen die maximaal € 1.700 bezoldiging ontvangen in een jaar, alleen nog de naam en functie openbaar dient te worden gemaakt (Uitvoeringsregeling WNT, artikel 5 lid 3). In 2018 blijft de grens eveneens € 1.700.

2 Overschrijdingen in 2018

2.1 Bezoldiging

De bezoldiging van de meeste topfunctionarissen voldoet aan de individueel toepasselijke bezoldigingsnorm (tabel 1). Degenen met een hogere bezoldiging, hebben legitieme redenen voor de overschrijding van deze norm. De meest voorkomende reden is overgangsrecht.

Tabel 1 Aantal topfunctionarissen¹ met bezoldiging in 2018 en overschrijding van individueel toepasselijk WNT-maximum

	Leiding-gevend	Extern ingehuurd (maand 1 t/m 12)	Toezichthoudend
Totaal aantal	517	39²	1.755
Aantal met terugvordering onverschuldigde betaling over 2018	0	0	0
Aantal met overschrijding (individueel) toepasselijke bezoldigingsnorm	119	0	0
<i>Motief voor overschrijding:</i>			
- Overgangsrecht	113		
- Correctie salaris 2017 of eerder	5		
- Gerechtelijke uitspraak	1		

¹Inclusief 118 topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder. Onder hen 21 leidinggevend, 1 extern ingehuurde en 96 toezichthoudenden.

² 1 extern ingehuurde persoon heeft geen gegevens ingevuld.

Bij 1 corporatie lijkt sprake te zijn van een overschrijding in 2018, maar op basis van de gegevens van de gehele periode van de interim functievervulling is er geen sprake van overschrijding voor deze periode.

Vanaf 2018 komt de functiecategorie van gewezen topfunctionarissen niet meer voor in de jaarrekening. In plaats daarvan worden functionarissen die hun topfunctie neerleggen en in een niet topfunctie werken bij dezelfde werkgever, nog 4 jaar lang aangeduid als topfunctionaris.

2.2 Beëindigingsuitkering

In 2018 ontvingen 28 topfunctionarissen een beëindigingsuitkering (tabel 2). De beëindigingsuitkeringen voldeden alle aan de individueel toepasselijke WNT norm (maximaal € 75.000 bij fulltime functievervulling in voorgaande 12 maanden). Bij 1 corporatie is niet vermeld of het overeengekomen bedrag in 2018 is uitbetaald. Het overeengekomen bedrag is echter lager dan het individueel toepasselijk maximum. Daarnaast is er bij 1 corporatie nog niet overeengekomen welk bedrag als beëindigingsuitkering wordt toegekend.

Tabel 2 Aantal topfunctionarissen met beëindigingsuitkering

	Topfunctionarissen		
	Leiding- gevend	Extern ingehuurd (kalendermaand 1 t/m 12)	Toezicht- houdend
Totaal aantal	27	0	1
Aantal met overschrijding	0	0	0

Hoewel beëindigingsuitkeringen aan niet topfunctionarissen niet meer hoeven te worden gemeld, hebben 2 corporaties deze toch opgegeven (secretaris en penningmeester).

3 Ontwikkeling sinds 2015

3.1 Aantal topfunctionarissen

In dit hoofdstuk over de ontwikkeling in de tijd, wordt gefocust op topfunctionarissen die voldoen aan een aantal specifieke uitgangspunten (zie paragraaf 1.2). Hierdoor is de vergelijking tussen de jaren zinvol en worden uitkomsten niet te zeer beïnvloed door extremen. Door de uitgangspunten is het aantal topfunctionarissen hier lager dan in hoofdstuk 2. Tabel 3 brengt de verschillen in beeld.

Tabel 3 Aantal topfunctionarissen in de analyse van hoofdstuk 2 en 3 (2018)

	Leidinggevend	Toezichthoudend
Hoofdstuk 2 (alle topfunctionarissen)	517	1.755
Hoofdstuk 3 (selectie)	360 ¹	1.246

¹ excl. 7 corporaties die de gegevens niet volledig hebben ingevuld

3.2 Leidinggevende topfunctionarissen

Gemiddelde bezoldiging

De gemiddelde bezoldiging bij fulltime functievervulling gedurende een heel jaar is in 2018 € 6.626 hoger (4.8%) dan in 2017 (tabel 4). De twee belangrijkste oorzaken zijn de reguliere verhoging van de WNT maxima met circa 3.6% in 2018 en de fusies tussen corporaties. Er verdwenen in totaal 9, veelal kleinere, corporaties. Hierdoor steeg het aandeel corporaties dat valt in een hogere bezoldigingsklasse met hoger bezoldigingsmaximum (zie bijlage). De bezoldigingsklasse waarin een corporatie valt, hangt af van het aantal verhuureenheden dat zij bezit en beheert en van het aantal inwoners in de grootste gemeente waar de corporatie minimaal 20% van haar verhuureenheden bezit of beheert.

Uit de gegevensanalyse blijkt dat de afbouw van de bezoldiging via overgangsrecht in gang is gezet.

Tabel 4 Bezoldigingsinformatie leidinggevende topfunctionarissen, 2015-2018

	2018	2017	2016	2015
Aantal topfunctionarissen	360	400	425	472
Gemiddelde bezoldiging per jaar bij full time functievervulling (x € 1)	143.538	136.912	132.696	134.075

Overschrijding individueel toepasselijke bezoldigingsnorm

Het aantal en percentage topfunctionarissen met een overschrijding van de individueel toepasselijke bezoldigingsnorm is in 2018 verder gedaald. Dit komt mede door de uitstroom van leidinggevende topfunctionarissen, bijvoorbeeld vanwege pensioen of fusie. De gemiddelde overschrijding daalde naar € 21.627 per leidinggevende topfunctionaris met een overschrijding.

Tabel 5 Leidinggevende topfunctionarissen met overschrijding bezoldigingsnorm

	2018	2017	2016	2015
Aantal	107 ¹	146	175	208
Procentueel	30%	37%	41%	44%
Gemiddelde overschrijding (x € 1)	21.627	26.886	27.714	27.377

¹ excl. 1 corporatie die de gegevens niet volledig heeft ingevuld

In 2018 is bij corporaties gestart met de afbouw van het overgangsrecht voor vrijwel alle topfunctionarissen². De resterende topfunctionarissen met overgangsrecht moeten uiterlijk in 2020 starten met de afbouw. Het jaar hangt af van het moment waarop de grenstellende norm is ingevoerd. De WNT is na invoering in 2013 namelijk verschillende malen aangescherpt. Bij invoering van een (lagere) norm geldt het overgangsrecht gedurende maximaal 4 jaar. Afhankelijk van toepasselijke regelgeving duurt de afbouw 3 tot 5 jaar. Vanaf 1 januari 2023 heeft niemand meer overgangsrecht.

Beëindigingsuitkering

In 2018 ontvingen 27 voormalige leidinggevende topfunctionarissen een beëindigingsuitkering. Zij ontvingen gemiddeld iets meer dan €30.500 per persoon.

Tabel 6 Beëindigingsuitkeringen aan leidinggevende topfunctionarissen

	2018	2017	2016	2015
Aantal topfunctionarissen	27 ¹	13	21	21
Gemiddelde beëindigingsuitkering (x € 1)	30.692	26.947	50.313	89.885
Aantal met overschrijding van norm	0	0	3	5
% Beëindigingsuitkering boven de norm	0%	0%	14%	24%
Gemiddelde overschrijding van norm (x € 1)	0	0	14.580	161.721

¹ incl. 2 corporaties waarvan niet duidelijk is of en welk bedrag in 2018 is uitbetaald.

3.3 Toezichhoudende topfunctionarissen

Gemiddelde bezoldiging en overschrijdingen

Onder de toezichhoudende topfunctionarissen steeg de gemiddelde bezoldiging in 2018 naar € 11.174 op jaarbasis (tabel 7). Dat is 8,4% meer dan in 2017. Belangrijke redenen zijn ook hier de reguliere stijging in de bezoldigingsmaxima (circa 3,6%) en de stijging van het aandeel corporaties met een hoger bezoldigingsmaximum onder invloed van de fusies. Er zijn geen overschrijdingen.

De gemiddelde bezoldiging van de toezichhoudende topfunctionarissen is bijna €5.000 lager dan zou mogen krachtens de WNT. De Beroepsregel honorering commissarissen van de Vereniging Toezichhouders Woningcorporaties (VTW) werkt dit in de hand. Deze regel die geldt voor alle VTW leden, hanteert lagere bezoldigingsmaxima voor commissarissen dan de WNT. Alleen in de hoogste bezoldigingsklasse geeft de regel hetzelfde maximum als de WNT.

² De afbouw betreft categorie topfunctionarissen met bezoldiging boven de algemene WNT-1 norm uit 2013 (afgerond € 228.600, prijspeil 2013) bezoldigingsafspraken dateren van voor 1 januari 2013. En de categorie met de bezoldiging boven de sectorale WNT-1-norm van 2014 en bezoldigingsafspraken van voor 1 januari 2014.

Tabel 7 Bezoldigingsinformatie toezichthoudende topfunctionarissen

	2018	2017	2016	2015
Aantal in jaaranalyse	1.246	1.295	1.355	1.517
Gemiddelde bezoldiging (x € 1)	11.174	10.300	9.674	9.013
Aantal met overschrijding individueel toepasselijke norm	0	0	0	0

Beëindigingsuitkeringen

Een commissaris ontving een beëindigingsuitkering van € 250 totaal in 2018. Ook in 2017 ontving een commissaris een beëindigingsuitkering. Toezichthoudende topfunctionarissen bij woningcorporaties vertrekken meestal zonder beëindigingsuitkering.

Bijlage Corporaties, bezoldigingsklasse en -maximum

Krachtens de WNT en de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen toegelaten instellingen volkshuisvesting 2014 hangt de toepasselijke norm voor de bezoldiging van topfunctionarissen bij een corporatie af van de bezoldigingsklasse en het bijbehorende bezoldigingsmaximum. Er zijn 8 bezoldigingsklassen. In welke bezoldigingsklasse een corporatie valt, hangt af van het aantal verhuureenheden in bezit en beheer, en van het aantal inwoners in de grootste gemeente waar de corporatie tenminste 20% van haar verhuureenheden bezit of beheert.

Onderstaande tabel toont voor iedere bezoldigingsklasse de hoogte van het bezoldigingsmaximum in 2017 en 2018, alsmede hoeveel corporaties in elke klasse vallen.

Tabel 7 Bezoldigingsklasse, bezoldigingsmaximum en corporaties, 2017 2018

Bezoldigings-klasse	2017			2018		
	Bezoldigings maximum (x €1)	Corporaties aantal	%	Bezoldigings maximum (x €1)	Corporaties aantal	%
A	84.000	33	10,3%	87.000	25	8,0%
B	95.000	35	10,9%	98.000	37	11,8%
C	106.000	31	9,7%	110.000	30	9,6%
D	114.000	17	5,3%	118.000	15	4,8%
E	132.000	62	19,4%	137.000	63	20,1%
F	151.000	69	21,6%	156.000	69	22,0%
G	170.000	38	11,9%	176.000	39	12,5%
H	181.000	35	10,9%	189.000	35	11,2%
Totaal		320¹	100%		313	100%

¹ In het overzicht 2017 ontbreken 2 corporaties.

